

Thököly Imre Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola
4200. Hajdúszoboszló, Kölcsey u.2-4



HELYI TANTERV

Technika és tervezés

tantárgy

5-6. évfolyam

2020.

OM szám: 031 030

• ☎ 52/557-673

E-mail: thokoly@thokoly.hu

www.thokoly.hu

TECHNIKA ÉS TERVEZÉS

A technika és tervezés tantárgy a problémamegoldó gondolkodást, a saját tapasztalás útján történő ismeretszerzést helyezi a középpontba, melynek eszköze a tanórákon megvalósuló kreatív tervező és alkotó munka, a hagyományos kézműves és a legmodernebb digitális technológiák felhasználásával. A tantervben kiemelt szerepet kap a tanulni tudás, az alkalmazás, a problémamegoldáson alapuló alkotás. Ezt szolgálják a kínált tevékenységek, a nevelés, a kompetenciafejlesztés és a műveltségterület leírt rendszere, az egyes elemek arányos megjelenítése.

A technika és tervezés tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat az alábbi módon fejleszti:

A kommunikációs kompetenciák:

A tantárgy tanulása során a tanuló elképzeléseit, terveit megoszthatja társaival, véleményét ütközteti, a különbségek tisztázásával konszenzusra jut. A tanórákon a csoportban végzett feladatmegoldás során a tanulónak együttműködési készségeit fejlesztve lehetősége nyílik építő jellegű párbeszédre.

Kiemelt jelentőségű a szaknyelv használata, a szakkifejezések helyes és szakszerű alkalmazása. Ezzel párhuzamosan – a tananyag jellegéből adódóan – a tanuló vizuális kommunikációs kompetenciái is fejlődnek. Megtanul rajz, ábra, műszaki leírás alapján építeni, tárgyakat kivitelezni, terveit rajzban bemutatni, szóban fogalmazni, előadni. A tantárgy technikatörténeti ismeretei hozzájárulnak a régi korok – esetleg tájegységenként eltérő – elnevezéseinek megismeréséhez és elsajátításához, amin keresztül bemutatható a gyakorlati tevékenységhez kapcsolódó nyelvhasználat gazdagsága, árnyaltsága és a tájnyelvi értékek.

A digitális kompetenciák:

A tantárgy olyan értékrendet közvetít, melynek szerves része a környezet folyamatos észlelése, az információhoz jutás, az információk értékelése, beépülése a hétköznapi életbe. A tanuló elsajátítja az alapvető technikákat ahhoz, hogy az információ hitelességét és megbízhatóságát értékelni tudja.

A technika és tervezés a különböző tevékenységek, munkafolyamatok, technológiák algoritmizálásával támogatja a digitális tervezői kompetenciákat, hozzájárul a rendszerszintű gondolkodáshoz. A tantárgy tanítása során kiemelt fontosságú a vizuális szemléltetés, és speciális lehetőségeket nyújt a különféle digitális tervezőprogramok felhasználása számára.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák:

A technika és tervezés a természettudományos tantárgyak – környezetismeret, természettudomány 5–6. évfolyam – előkészítésében, valamint azok bevezetését követően a tanult ismeretek szintetizálásában és gyakorlati alkalmazásában tölt be fontos szerepet. A célok eléréséhez széles körű, differenciált

tevékenységrendszer alkalmaz, mellyel megalapozza a tanulók természettudományos és műszaki műveltségét, segíti a mindennapi életben felmerülő problémák megoldását. A tanuló az anyaghasználat, az eszközök, a technológiák fejlődésének követésével, a változások hatásainak elemzésével értékeli környezetének állapotát, életvitelét.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák:

A tantárgy változatos tevékenységeken keresztül ad lehetőséget a praktikus feladatmegoldó képesség fejlesztésére, valamint a kedvelt, sikerélményt nyújtó tevékenységi területek azonosítására, ezzel segítve a tanuló pályaválasztási döntését is. A tanuló a másokkal közösen végzett csoportos gyakorlati alkotótevékenységek révén szerez tapasztalatot a csoporttagokkal tervezett együttműködés kialakításának lehetőségeiről és a csoporton belüli vezetői, illetve végrehajtói szerepekről.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái:

A tanulóban az iskolai tevékenysége során erősödik a cselekvő tudatosság, amely hozzájárul a munkára vonatkozó igényességhez, az életvitel aktív alakításához, fejlesztéséhez. A kreatív alkotás készségei tekintetében fejlesztési lehetőséget biztosít a különböző tárgyak és működőképes eszközök tanulói tervezése. Az emberek mindennapi életet átalakító jelentős technikai találmányok történetének és emberi életre gyakorolt hatásának megismerése hozzájárul a kulturális tudatosság fejlesztéséhez.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák:

A tantárgyi keretekben végzett tevékenységek elősegítik, hogy a tanulók számára olyan munkavállalói és vállalkozói készségek fejlesztésére nyíljon lehetőség, mint a tervezés, szervezés, irányítás, tapasztalatok értékelése, kockázatfelmérés és kockázatvállalás, az egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés, felelősségvállalás. Ezek a készségek alapvető alkalmazkodási lehetőséget biztosítanak a szakmák gyorsan változó világában történő eligazodáshoz.

A tevékenységek során szerzett munkatapasztalat hozzájárul a pályaválasztási önismeret, a továbbtanulási és a szakmaválasztási célok kirajzolódásához, valamint az élethosszig tartó tanulás mint szükségszerűség és érték felismerésének megalapozásához.

Cél a tanulók életében felmerülő komplex gyakorlati problémák megoldási készségének kialakítása, a cselekvés általi tanulás és fejlődés támogatása. A tanulók a tanulási folyamat során használható (működő, megehető, felvehető stb.) produktumokat hoznak létre valódi anyagokból, ezekhez az adott életkorban biztonságosan használható szerszámokat, eszközöket alkalmazva.

A tantárgy sajátossága, hogy a tanórai tevékenység gyakorlatközpontú; kiemelkedő jellemzője, hogy a tanulási folyamatban központi szerepet kap az ismereteken túlmutató tudásalkalmazás, ezért az értékelés elsősorban az alkotó folyamatra, a munkavégzési szokásokra, az elkészült produktumra irányul, és jelentős szerepet kap benne az elért sikerek, eredmények kiemelése, a pozitív megerősítés.

A tantárgy tanulása és tanítása során célszerű alkalmazni azokat a közismereti tárgyak tanulása során elsajátított ismereteket, amelyek segíthetnek a mindennapi életben felmerülő problémák megoldásában. Olyan cselekvőképesség kialakítása a cél, amelynek mozgatója a felelősségérzet és az elköteleződés, alapja pedig a megfelelő autonómia és nyitottság, megoldási komplexitás.

A tantárgy struktúrájában rugalmas, elsősorban cselekvésre épít és tanulócentrikus.

A megszerezhető tudás alkalmazható, s ezzel lehetővé teszi a mindennapi életben használható és hasznos készségek kialakítását és a munka világában való alkalmazását.

A technika és tervezés tantárgy tanterve négy modult kínál, melyekből az iskola kiválaszthatja és a helyi tantervébe illesztheti a sajátosságaihoz illő, a tanulók érdeklődésének leginkább megfelelő tantervi tartalmakat tartalmazó modul tantárgyat.

„B”MODUL:**HÁZTARTÁSÖKONÓMIA–ÉLETVITEL TECHNOLÓGIÁI**

A technika és tervezés tantárgy „B” **Háztartásökönómia – életvitel technológiai** moduljának tengelye az önellátás, a másokról történő gondoskodás. Középpontja a család, melynek hétköznapijait jelentősen befolyásolja a családellátó tevékenységek megvalósulásának színvonala.

A modul tananyagának témaköreibe a négy fő családellátó tevékenység szerveződik: gazdálkodás és munkamegosztás; otthonteremtés; táplálkozás és táplálás; textiltechnika és ruházkodás.

A hagyományokat és értékeket megőrző tartalom kiegészül a XXI. században elvárt tudástartalmakkal. Ennek összetevői magukban foglalják mindazt, amelynek segítségével érthetővé válik és fenntarthatóan tanulható a környezet szervezett átalakítása, fejlesztése, megismerhető a tudományok eredményeinek felhasználása, a korszerű eszközök használata, az emberi és gépi munkával végzett tevékenység. A tudás elsajátításának elválaszthatatlan részét képezi az ember környezetátalakító tevékenységének, felelősségének megismerése, megértése, az ehhez kapcsolódó erkölcsi és etikai kérdések feltárása, az etikus magatartás kialakítása.

A tanórákon megvalósuló aktív tanulási folyamatban, komplex alkotótevékenységek útján sajátítják el a tanulók a sikeres önellátó, családellátó tevékenységhez szükséges praktikus ismereteket. Ezért a modult azok az intézmények tudják eredményesen alkalmazni, ahol rendelkezésre áll háztartástan szaktanterem, mely helyet, teret és eszközkészletet biztosít kiscsoportos munkáltatásra ételkészítés és textilmunkák végzése során.

A gyerekek megélik az alkotó munka örömét az egyéni vagy közös tevékenységek során. Büszkék alkotásaikra, a létrehozott produktumokra. Az esetleges sikertelenséget lehetőségként élik meg, kreatívan továbbfejlesztik alkotásaikat. Saját felelősségüket felismerik, megélik egészségük megőrzésében. Konfliktuskezelési technikájuk kialakul, fejlődik, tudatossá válik. Szabálykövető magatartásuk segíti a rendeltetésszerű, balesetmentes szerszám- és eszközhasználatot.

A tanulóknak a társas tanulási tevékenységek során lehetőségük nyílik érzelmeik hiteles kifejezésére, az empátiára, a kölcsönös elfogadásra. A döntéshozatal során ismereteiket alkalmazzák, mérlegelnek, rugalmasság jellemzi őket álláspontjuk változtatására. A közös döntés mentén tevékenykednek. Korrekciót hajtanak végre hibás döntés, tévedés felismerésekor. Munkatevékenységekben a gyerekek megtapasztalják saját képességeiket, korlátaikat, fejlődési lehetőségeiket.

A munkavégzés során szabálykövető, kooperatív magatartás jellemzi a tanulókat. Ismerik ennek jelentőségét a munka biztonságának, eredményességének vonatkozásában. Felelősséget vállalnak az elvégzett munkáért. A csapatban betöltött szerepük szerint vesznek részt komplex probléma megoldásában.

Együttműködőek, együttérzőek, képesek szerepet váltani. Vezető szerepben felelősség és empátia jellemzi őket, nyitottak a társak ötleteire, igényeire.

A tanulók fogyasztói döntéseit, magatartását, életvitelét környezet- és egészségtudatos ismereteik, attitűdjeik irányítják. Különbséget tesznek a valós és a virtuális történések között.

Az egyénileg vagy csapatban végzett alkotótevékenységek során a gyerekek biztonságos (modellezett) helyzetben önállóan igazodnak el a változó körülmények és elvárások között. Folyamatosan szükség van a tervhez viszonyított haladás ellenőrzésére, értékelésére, célok kitűzésére, szükség szerinti újratervezésre. A tanulók meglévő ismereteiket kreatív alkotótevékenységek során újraszervezik, alkalmazzák, további tapasztalatokkal bővítik, gyakorlattá téve az autonóm tanulási folyamatot.

A családellátó és megélhetést biztosító foglalkozások elsajátításának lehetőségeiről tájékozottak a tantervi témák szerinti területeken. Az egyes munkatevékenységek értékét felismerik a társadalom boldogulásában, a hétköznapi biztonságában.

A technológiai kultúrák, az emberiség történetét meghatározó nagy találmányok, életvitelünk hagyományainak megismerése során a gyerekek értékeket fedeznek fel, felismerik azok jövőt meghatározó szerepét. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanulás- és tanításszervezési eljárások.

Évfolyamról évfolyamra haladva a tanulók önállósága egyre nő a tervezési folyamatban, az anyaghasználatban, a cél eléréséhez vezető tanulási út megválasztásában. A pedagógus közvetlen irányító és ellenőrző szerepe változik, hangsúlyosabb lesz a segítő, támogató jellege.

A témakörök sorában szereplő „Szabad alkotás” megadott időkeretébe az iskola helyi tantervében a technika és tervezés tantárgy A, C és D moduljaiból választhat tartalmakat az intézményi sajátosságok, a tanulók érdeklődésének figyelembevételével. A jelenségalapú tanulás biztosítására ebben az időkeretben akár a modulokon átívelő komplex alkotó folyamat is megvalósítható egy projekt keretében.

A tanulók felismerik az ember személyes felelősségét a környezet alakításában.

Lokális tevékenységeikben megjelenik a globális felelősség érzése.

Konkrét problémahelyzetekben – a gyerekek életkori sajátosságaival összhangban – cselekvő elkötelezettség jellemzi őket: tudnak és akarnak tenni önmagukért, másokért, a helyért, ahol élnek.

5-6. évfolyam

A kétéves szakasz tevékenységei építenek az 1–4. évfolyamon kialakult motivációs bázisra, anyagismeretre, szerszám- és eszközhasználatra. Minden témakörben átfogó rendezőelv a múlt–jelen–jövő együttállása. Tevékenységeik során a tanulók vizsgálják, hogy a múltban ezt hogyan végezték az emberek, megismerkednek hagyományainkkal, értékeinkkel. A múlt örökségén túl megismerik, melyek, milyenek a mai lehetőségeink, milyenek a jövőbeni kilátásaink. Ez a szemléletmód alkalmassá teszi a felnövekvő nemzedéket a változások értéként, lehetőségként történő kezelésére. Hangsúlyos, hogy minden tevékenység a környezet- és egészségtudatosság irányába mutat, kiemelve az egyén, a közösség felelősségét.

A gyerekek a tanórákon mindig terveznek, készítenek valamit. A munkafolyamat komplexitása biztosítja a jelenségalapú tanulást. Ehhez megfelelő pedagógiai és környezeti feltételeket kell biztosítani az intézménynek, a fenntartónak. Kiemelten fontos a biztonságos munkakörnyezet megteremtése, ezért a csoportbontás, az anyagellátás, a megfelelő biztonságos használatot lehetővé tevő eszközök, a szaktantermi környezet nélkül a tantervi követelmények nem teljesíthetők.

A pályaaorientáció keretében javasolt – akár a tanórai vagy más, témanapokhoz kötődő időkeretben – a tantárgy tartalmához igazodóan tanévenként üzem-, munkahely-látogatás szervezése.

Az 5–6. évfolyamon a technika és tervezés tantárgy alapóraszám: 68 óra.

A témakörök áttekintő táblázata:

| Témakör neve | Javasolt óraszám |
|-----------------------------|-------------------------|
| Gazdálkodás, munkamegosztás | 6 |
| Otthon a lakásban | 10 |
| Táplálkozás és ételkészítés | 18 |
| Textiltechnika | 14 |
| Szabad alkotás | 20 |
| Összes óraszám: | 68 |

CÉLOK, FELADATOK - ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEK:

A háztartástani ismeretek tartalma a modern általános műveltség nélkülözhetetlen része.

Alapvető feladat olyan gyermekeket nevelni, akik megfelelnek a mai világ kihívásainak, megalapozni olyan ismereteket, amelyek tovább fejlesztve alkalmasak a jövőbeni felhasználásra is.

Olyan ismereteket, készségeket, képességeket, attitűdöket alakít, melyek segítik a modern technika és gazdaság eredményeinek ésszerű felhasználását otthonunkban és mindennapi életünkben is, ugyanakkor óvnak annak deformáló, elidegenítő hatásától.

A tanulók alsóbb osztályokban és otthon tanult és háztartási ismereteinek továbbfejlesztése.

A háztartástan főbb ismeretköreinek: az egészség, a táplálkozás, a gazdálkodás, a ruházkodás és a lakás-lakókörnyezet ismeretanyagának életkorhoz igazodó, a technika tárgyán belül megszerzhetően túli bővítése.

Legyenek képesek egészséges életvitelt kialakítani, életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni.

A szép, célszerű otthon kialakítására való igényesség.

Támogatás nyújtása a káros függőségekhez szokás kialakulásának megelőzésében.

A korszerű, egészséges táplálkozás, helyes étkezési szokások kialakítása.

A helyes napirend megtervezése.

A lakás, ruházat tisztántartására való igényesség kialakítása.

A szolgáltatások használatában tájékozottság kialakítása.

A gazdálkodással kapcsolatos összefüggések felismertetése.

Az energiatakarékosság szükségletének beláttatása.

A háztartási megtakarítások lehetőségei.

A környezetvédelem fontosságának megismertetése, környezetkímélő módszerek alkalmazása.

A tanulók:

- képesek legyenek ok-okozati összefüggések, problémák felismerésére, a feladatok megoldására.
- tudják az alapvető tervezési-szervezési ismereteket és legyenek képesek munkájuk megtervezésekor, elvégzésekor ezeket tudatosan alkalmazni.
- az elemi munkaszokásokat, algoritmusokat, a kulturált magatartást és életvitelt sajátítsák el.
- ismerjék fel a környezetvédelmi lehetőségeket környezetükben.
- vigyázzon munkaeszközeire, környezetére.

- legyen képes munkáját kitartóan, céltudatosan, és balesetmentesen végezni.
- vegye figyelembe az energia-anyagtakarékossági szempontokat.
- legyen képes használni az ismeretterjesztő műveket-lexikonokat, szótárakat, szakkönyveket, szaklapokat, folyóiratokat.

Háztartástan:

- ismerje a helyes életmód szokásait.
- váljon otthonát szerető személyiséggé.
- vállaljon kötelezettséget a háztartási, családi feladatok ellátásában az életkorának megfelelő szinten.
- ismerje meg a háztartásra vonatkozó egészségügyi, higiéniai szabályokat.
- törekedjen az ízléses és tiszta munkavégzésre.
- ismerje a háztartásokban leggyakrabban használt élelmiszereket, azok tápanyagtartalmát, elkészítésének módját.
- legyen nyitott a korszerű táplálkozás iránt.
- váljon szokásává az egészséges, kulturált étkezés.
- ismerje a leggyakoribb textilanyagokat, a feldolgozás és felhasználás szempontjából.
- legyen képes a lakás, ruházat gondozására, ápolására.
- ismerje a lakás, ruházat, környezet, a test tisztántartásának célját és módját.
- ismerje a háztartási jövedelmek összetételét, eredetét, bevétel-kiadás tervezési módját.

A MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELEI:

A háztartástan területén az elméleti és gyakorlati jellegű ismeretek ötvöződnek, ezért a tantervben szereplő témák elsajátításához az elméleti tanulás mellett gyakorlati tevékenység is szükséges.

Így nincs olyan gyermek, aki valamilyen téren ne tudna eredményt felmutatni, legyen az gyakorlati tevékenység, vagy elméleti ismeret.

MINIMUM KÖVETELMÉNYEK AZ ADOTT ÉVFOLYAM VÉGÉN

5. évfolyam

- Ruházatának karbantartása, ápolása. Egy-két öltésfajta ismerete.
- Ismerje a legfontosabb tápanyagokat, a rendszeres étkezés fontosságát.
- Tudjon ízlésesen teríteni.
- Tudja anyagi lehetőségeik reális felmérését elvégezni.
- A mindennapi életből vett példákat tudjon felsorolni a takarékosságra.
- A környezet egészségesebbé tételének alapvető problémáinak felismerése(pl. környezet szennyezés elleni lehetőségek).

- Munkaterületét önállóan tudja rendben tartani, egyszerű ételek önálló elkészítésére legyen képes.
- Ismerje az ünnepek jelentőségét életünkben, ismerjen egy – két szokást, hagyományt legnagyobb ünnepeinkkel kapcsolatban.

6. évfolyam

- Tudja az alapvető higiénés rendszabályokat. Ismerje az egészséges, kulturált étkezés alapvető szabályait.
- Ismerjen néhány egyszerű ételkészítési eljárást.
 - Tudja önmagát és környezetét rendszeresen tisztántartani.
- Ismerje környezete (az élelmiszerek) alapvető higiéniai követelményeit.
- Legyen képes anyagi lehetőségei reális felmérésére.
- Tudja zsebpénzét beosztani.
- Ismerjen egy – két ünnepeinkhez kapcsolódó étel elkészítését.
- Alkalmazza a háztartási munkák megszervezésének célszerű módjait.
- Anyagok célszerű tervezése és alakítása adott probléma megoldásakor.

ÉRTÉKELÉS, ELLENŐRZÉS, MINŐSÍTÉS MÓDJAI:

Az értékelés típusai:

Az értékelés legyen ösztönző, formáló, ahol figyelembe kell venni a tanulók személyiségének sajátosságait, de az összegző, minősítő értékelést sem szabad elhanyagolni.

Előbbi értékelést (ösztönző, formáló) az egyes témakörökön belül, illetve a gyakorlati tevékenységek értékelésénél alkalmazzuk.

Az összegző, lezáró értékelésre egy-egy tematikus egységnek a lezárásakor kerüljön sor minősítő jelleggel.

Az értékelés alapelvei:

A tanulókkal szemben csak olyan követelményt támasszunk, amely összhangban van életkori sajátosságukkal, összhangban van tudásukkal, érvényesül benne a fokozatosság elve, ösztönző, nevelő hatással van.

Az értékelés menete:

Az elméleti és gyakorlati téren egyaránt fontos az értékelési szempontok megadása (pontosság, forma, kidolgozás, a terv megvalósítása a gyakorlati kivitelezésben). Önellenőrzés és önértékelés kialakításának fontossága.

Javítási lehetőségek feltárása.

Fejlődési tendencia figyelembe vétele.

Az értékelés formái:

- a tevékenység megfigyelése és szóbeli megbeszélése, értékelése
- munkadarabok értékelése előre megadott szempontok alapján
- szóbeli, írásbeli felelet elméleti ismeretekből
- tesztek, röpdolgozatok, kérdőívek, beszámolók, prezentációk, gyűjtőmunka osztályozása.

Az értékelés témája:

Az anyagok tulajdonságai alapján a helyes anyag kiválasztását, az eszközök-és szerszámok helyes használatát, a pontos munkavégzést.

A cselekvésformákat, viselkedésformákat elsősorban szituációs helyzetben dolgozzuk fel és értékeljük.

Az értékelés módja:

Az Oktatási Törvénynek megfelelően az értékelés, minősítés érdemjeggyel, osztályzattal történik.

Az érdemjegy lehet: elégtelen(1), elégséges(2), közepes (3), jó (4) és jeles(5). A tanuló egyes érdemjegye elégséges(2), ha az adott téma helyi tantervben meghatározott rendszerének megfelelő minimális teljesítmény legalább 75%-át teljesíti.

A tanuló egyes érdemjegye jeles(5), ha az adott témában, tananyag egységben a helyi tanterv által meghatározott optimum követelményeket legalább 90%-ban teljesíti.

A két érdemjegy között lévő további differenciálásnál az optimum követelmények a mérvadók.

Általában legyen igaz, - melytől az egyéni sajátosságok figyelembe vétele mellett indokolt esetben lehet eltérni, a következők: – jó(4)- az optimum követelmények 89-80 %-a – közepes(3) - az optimum követelmények 79-60 %-a

TANTÁRGYI FELTÉTELEK:

A tevékenységek megvalósításához háztartástan szaktanterem szükséges, az előírt 15 tanuló foglalkoztatásához megfelelő munkaasztallal, a háztartást modellező konyharésszel (3-5 fős csapatok foglalkoztatására), háztartási gépekkel, eszközökkel.

Személyi feltételek:

Technika, életvitel és háztartástan szakos általános iskolai tanár.

Tárgyi feltételek:

tankonyha: tűzhely, mosogatógép, mosogatógép, tálaló eszközök: tányérok, evőeszközök, poharak, stb., főző-, tálalóedények, konyhasarok: előkészítő hely, elsősegélynyújtó láda, IKT-s eszközök, SMART táblák, projektorok, videoanyag különböző pályaválasztási témákban, különböző gyűjtemények, ábrák, anyagminták (lehet tanulók által készített gyűjtemény!) textil anyagok, fonalak, gyöngyök, munkadarab készítéshez ollók, tű, cérna, gyöngyfűzéshez vékony drót, ragasztó, színes papírok, cserepek, virágtartók,

Minden tanévben igény szerint tartós élelmiszer alapanyag (liszt, cukor, só, fűszerek, stb.), és egyéb nem tartós élelmiszerek a tanmenetben szereplő ételek elkészítéséhez. *kiemelve azok a tárgyi eszközök, anyagok, melyek beszerzése szükséges –alapítványi támogatás

Az iskola tankönyv választási szempontjai:

A Háztartástan ismeretek tanításához tankönyv nem készült.

Az IKT-s eszközök alkalmazásával egyre szélesebb az oktatási tartalom elérhetősége.

A tananyag tartalmának összeállítását segítik az aktuális Technika és Életvitel tankönyvek, a Háztartástani kiadványok valamint a helyi pénzügyi –gazdasági intézmények aktuális kiadványai kiegészítik a tartalmi ismereteket.

Barty Phillips: Nagy Háztartáskönyv (Cserépfalvi Könyvkiadó 1991)
 NÉBIH ismeretterjesztő kiadványai: Maradék nélkül
 Háztartási ismeretek: Szerk, :Christine G. (Műszaki kiadó Bp. 2001)
 Technika és Életvitel 5-8. évf. (OFI 2018. Apáczai Kiadó)

Témakörök és óraszámok

5. évfolyam

A témakörök áttekintő táblázata:

| Témakör neve | óraszám |
|-----------------------------|-----------|
| Gazdálkodás, munkamegosztás | 3 |
| Otthon a lakásban | 5 |
| Táplálkozás és ételkészítés | 10 |
| Textiltechnika | 8 |
| Szabad alkotás | 8 |
| Témahét és projekthét | 2 |
| Összes óraszám: | 36 |

1. témakör: Gazdálkodás, munkamegosztás

Tervezett óraszám: 3 óra

5. o

A gazdálkodással kapcsolatos ismeretek, fogalmak értelmezése.

Az életmód és a gazdálkodás közötti összefüggés felfedeztetése.

A gazdálkodásra vonatkoztatva alkalmazza a takarékoság kapcsán szerzett ismereteit!

Mutassa be a zsebpénz beosztásának, felhasználásának módját!

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- tisztában van a saját, a családi és a társadalmi erőforrásokkal és az azokkal való hatékony és tudatos gazdálkodás módjaival;
- egészség- és környezettudatosan dönt és tevékenykedik;
- érti a társadalmi munkamegosztás lényegét, az egyes foglalkoztatási ágazatok jelentőségét.

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

A személyes pénzügyi tevékenységek és a fogyasztás megszervezésével kapcsolatos kompetenciák fejlesztése

- A háztartás, a család mint gazdálkodási egység
- Családellátó tevékenységek munkaszervezése és munkamegosztása

Fogalmak:

család, háztartás, gazdálkodás, bevételek, kiadások, családellátó tevékenységek, munkamegosztás, munkaszervezés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Családi heti időmérleg elemzése: családellátó tevékenységek beazonosítása, munkamegosztás helyzetértékelése. Véleményformálás, vélemények ütköztetése
- Egy választott családellátó tevékenység (pl. egy konkrét étel elkészítése, heti mosás stb.) elemzése. Ráfordítások: szükséges anyagok, eszközök, energiafelhasználás, munkaórák, környezetterhelés
- A vizsgált folyamat értékelése, optimalizálása. Gazdálkodási, takarékosági lehetőségek számbavétele

2. témakör: Otthon a lakásban

Tervezett óraszám: 5 óra

5.0

Az otthon, lakás, környezet fogalmak tartalmának bővítése, mélyítése.

Lakásunk egyszerű díszítése, otthonosabbá tétele.

Ismerje az otthonosság kritériumait.

Tudja, hogy hogyan teheti otthonosabbá szobáját egyszerűen.

Otthon, otthonosság konkrét példában.

Egyszerű dísz tárgy, díszítő elem készítése.

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- tevékenységének tervezésénél és értékelésénél figyelembe vesz környezeti szempontokat;
- szempontokat határoz meg a környezeti állapot felméréséhez, bizonyos eltéréseket számszerűsít;
- tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi;

- felméri és tervezi a tevékenység munkavédelmi szabályait;
- terv szerint tevékenykedik, probléma esetén ésszerű kockázatokat felvállal.

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

Műszaki kommunikáció értelmezése és alkalmazása

- Digitális tervezés alkalmazása
- Véleményformálás támogatása a környezettudatos otthon kialakításáról
- Különböző korok otthonainak összehasonlítása, véleményformálás
- Otthon a településen
- Közlekedési rendszerek
- Az épületek rajzai
- Az épületek főbb szerkezeti elemei, anyaga, a tulajdonság és felhasználhatóság összefüggései
- Helyiségek funkciói, térkapcsolatai, tájolása
- Helyiségek kialakításának, berendezésének szempontjai
- A lakás stílusa, hangulata
- A tanórai tevékenységekhez kötődő szakmák, foglalkozások, tanulási utak

Fogalmak:

épület, telek, helyszínrajz, alaprajz, homlokzati rajz; szerkezeti elemek, anyagok; helyiségek területigénye, funkciói; térkapcsolat, tájolás, a lakótér kialakítása; a lakberendezés elemei

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Műszaki rajzok értelmezése, olvasása
- Makettépítés elemekből, mintaívекből. Épület, telek, településrész vagy település makettjének elkészítése
- Egyszerű tértervezés és téralakítás különböző eszközökkel. Építés dobozokból vagy más elemekből
- Rajzolás: eligazodás helyszínrajzon, alaprajzon, homlokzati rajzon – építészeti elemek beazonosítása
- Saját lakóház leírása szóban – elbeszélés utáni rajzolás
- Ismert épület bejárása, új megfigyelési szempontok meghatározásával, vázlatkészítés
- Látogatás egy építkezésen vagy film megtekintése egy építkezésről. Megfigyelési szempontok szerinti adatgyűjtés, megbeszélés

3. témakör: Táplálkozás és ételkészítés

Tervezett óraszám: 10 óra**5. o**

Az egészséges tápanyagok megismertetése.

Néhány egyszerű étel elkészítésének megtanítása, a tálalás, terítés szabályainak bemutatása.

Sorolja fel a szervezet számára fontos tápanyagokat!

Tudjon egészséges hidegtálat, salátát készíteni!

Ismerjen néhány egészséges étel és sütemény elkészítésének módját!

Szervezetünk működését biztosító tényezők.

Ételkészítés, tápanyagarány, energia.

Terítés, tálalás, mosogatás.

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi;
- a terv szerinti lépések megtartásával, önellenőrzéssel halad alkotótevékenységében;
- részt vesz a munkavégzési szabályok megalkotásában, betartja azokat;
- felméri és tervezi a tevékenység munkavédelmi szabályait;
- a csoportban feladata szerint tevékenykedik, tudását megosztja;
- megérti az egyén felelősségét a közös értékteremtésben;
- alkalmazkodik a változó munkafeladatokhoz, szerepelvárásokhoz; vezetőként tudatosan vezeti a csoport döntési folyamatát;
- felismeri saját felelősségét életvezetése megtervezésében és megszervezésében, tudatosan gazdálkodik a rendelkezésre álló anyagi és nem anyagi erőforrásokkal;
- ismeri az egyes modulokhoz kapcsolódó foglalkozások jellemzőit, ezekkel kapcsolatban megfogalmazza saját preferenciáit.

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

A táplálkozás jelentőségének értelmezése az egészségtudatos életvitelben

- Fogyasztói tudatosság alkalmazása az egészséges táplálkozás – mint önérték – mentén
- Rugalmas alkalmazkodás döntési helyzetekben
- Kezdeményező és kitartó munkavégzés alkalmazása
- Táplálkozás az egészségtudatos életvitelben
- Élelmiszerek, ételek, tápanyagok
- Konyhatechnikai eljárások
- A felhasznált élelmiszerek eredete, forrásai

- A felhasznált élelmiszerek tulajdonságai
- Az ételkészítés folyamata
- Az ételkészítés, terítés, tálalás eszközei
- Biztonságos élelmiszer-, ételkészítés, étel
- A magyar konyha értékei, hagyományai
- Hungarikumok, helyi, hajdúsági tájjellegű ételek
- A tanórai tevékenységekhez kötődő szakmák, foglalkozások, tanulási utak

Fogalmak:

táplálkozás és egészség; élelmiszer, étel, tápanyag, tápanyagszükséglet, szénhidrátban gazdag élelmiszerek; fehérjékben gazdag élelmiszerek; étkezési zsírok; vitaminban és ásványi anyagokban gazdag élelmiszerek; fűszerek, tésztalazítók, ételkészítési eljárások, magyar konyha, tájjellegű ételek

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- „Okostányér” elemzése, élelmiszertípusok beazonosítása. Főbb élelmiszertípusok vizsgálata, kóstolása, értékelése (pl. zöldségek, gyümölcsök, tejtermékek stb.)
- Heti étrend elemzése, értékelése megadott szempontok szerint
- Fogyasztói kosár készítése – élelmiszerek csoportosítása megadott szempontok szerint
- Ételkészítési gyakorlatok tervezése, kivitelezése, különféle alapanyagok kiválasztása, mérése, előkészítése, konyhatechnikai eljárások alkalmazása
- Az elkészült ételek kóstolása, értékelése. A munkaszervezés, munkavégzés értékelése
- Terítési gyakorlat. Egyes ételek fogyasztásához használt eszközök beazonosítása, használata
- Receptgyűjtés megadott szempontok szerint

Látogatás élelmiszer-feldolgozó üzemben vagy piacon. Film megtekintése

4. témakör: Textiltechnika
Tervezett óraszám: 8 óra

5.0

Néhány öltésfajta és azok funkciójának megtanítása.
 Fonási technika, gyöngyfűzési technika megismertetése.
 Készítsen egyszerű használati tárgyakat a tanult öltésfajtákkal.

Készítsen el fonással, vagy fűzéssel egy – egy dísz-, vagy használati tárgyat
 Varrás: egyszerű darabon keresztül néhány öltésfajta megtanítása.
 Egyszerű dísz tárgy, vagy „ékszer” készítése.

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- önállóan szerez információt megfigyelés, vizsgálat, adatgyűjtés útján;
- környezeti, fenntarthatósági szempontokat is mérlegelve, céljainak megfelelően választ a rendelkezésre álló anyagokból;
- terveit a műszaki kommunikáció alkalmazásával osztja meg;
- alkalmazza a forma és funkció összefüggéseit, önállóan választ szerszámot, eszközt;
- részt vesz a munkavégzési szabályok megalkotásában, betartja azokat;
- megérti az egyén felelősségét a közös értékteremtésben;
- felismeri a technikai fejlődés és a társadalmi, gazdasági fejlődés kapcsolatát.

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

Kreatív alkotás alkalmazása

- Véleményformálás támogatása a témához kapcsolódó kulturális örökségünkről
- Textil alapanyagok és félkész termékek
- Szövött és hurkolt textíliák előállításának kézműves technológiái és eszközei
- Textíliák díszítésének technológiái és eszközei
- Anyagok biztonságos megmunkálása
- Viseletek, hagyományok, hungarikumok
- A tanórai tevékenységekhez kötődő szakmák, foglalkozások, tanulási utak

Fogalmak:

textil alapanyagok, textilkészítési eljárások, kézi varrás, hímzés, textílfélék csoportosítása, ruházat, viselet, a ruházat gondozása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Textilek anyagvizsgálata, alapanyagok beazonosítása, csoportosítása. Még nem alkalmazott textilkészítési eljárások kipróbálása (fonás, csomózás, nemezelés, szövés, hurkolás)
- Textíliák díszítése: Még nem alkalmazott festési mód kipróbálása
- Hímzések, díszítmények: Saját vagy választott vidék hímzésének, motívumainak rajzolása, öltéstípusainak kipróbálása, alkalmazásuk ruházaton
- Látogatás múzeumban, tájházban, alkotóházban, népi együttesnél, vagy film megtekintése a témában. Megfigyelési szempontok szerinti adatgyűjtés

5. témakör: Szabad alkotás

Tervezett óraszám: 8 óra

5.0

Tervező gondolkodás lépéseinek alkalmazása

Kreatív alkotás alkalmazása

Ajándékkészítés tervezéssel, jeles napokhoz, ünnepekhez kapcsolódóan.

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi;
- a terv szerinti lépések megtartásával, önellenőrzéssel halad alkotótevékenységében;
- alkalmazza a forma és funkció összefüggéseit, önállóan választ szerszámot, eszközt;
- a megismert szerszámokat és eszközöket önállóan, az újakat tanári útmutatással használja;
- csoportmunkában feladatot vállal, részt vesz a döntéshozatalban, és a döntésnek megfelelően tevékenykedik;
- önismeretére építve vállal feladatokat, szem előtt tartva a csapat eredményességét.
- a problémamegoldás során önállóan vagy társakkal együtt fogalmaz meg megoldási alternatívákat;
- komplex szempontrendszer mentén választ stratégiát, optimalizál;
- holisztikus szemlélettel rendelkezik, az összefüggések megértésére törekszik;
- döntéseit tudatosság jellemzi, alternatívákat mérlegel;
- alkalmazza a döntés-előkészítés, döntéshozatal eljárásait, hibás döntésein változtat.

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

Kreatív alkotás alkalmazása

- Designe thinking (tervezői gondolkodás) lépéseinek alkalmazása problémamegoldás során
- Véleményformálás támogatása a témához kapcsolódó kulturális örökségünkről

Fogalmak:

problémamegismerés, problémafeltárás, definiálás-értelmezés, megoldáskeresés, tervezés, alkotás (minta), használatbavétel, gyártás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- A szabad alkotás időkeretében az egyes témakörök alkotótevékenysége bővíthető, vagy más modul tevékenységrendszerre választható a tanulók érdeklődése, az iskola lehetőségei szerint

Témakörök és óraszámok

6. évfolyam

A témakörök áttekintő táblázata:

| Témakör neve | óraszám |
|-----------------------------|-----------|
| Gazdálkodás, munkamegosztás | 6 |
| Otthon a lakásban | 8 |
| Táplálkozás és ételkészítés | 8 |
| Textiltechnika | 6 |
| Szabad alkotás | 6 |
| Témahét, projekthét | 2 |
| Összes óraszám: | 36 |

1. témakör: Gazdálkodás, munkamegosztás

Tervezett óraszám: 6 óra

6.0

A család jövedelme: bevétel, kiadás.

A pénz felhasználása „nagyban” és „kicsiben”.

Nézetek, vélemények az életmódról.

Személyes pénzügyi tevékenységek és a fogyasztás megismerése

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- tisztában van a saját, a családi és a társadalmi erőforrásokkal és az azokkal való hatékony és tudatos gazdálkodás módjaival;

- egészség- és környezettudatosan dönt és tevékenykedik;
- érti a társadalmi munkamegosztás lényegét, az egyes foglalkoztatási ágazatok jelentőségét.

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

A személyes pénzügyi tevékenységek és a fogyasztás megszervezésével kapcsolatos kompetenciák fejlesztése

- A háztartás, a család mint gazdálkodási egység
- Családellátó tevékenységek munkaszervezése és munkamegosztása

Fogalmak:

család, háztartás, gazdálkodás, bevételek, kiadások, családellátó tevékenységek, munkamegosztás, munkaszervezés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Családi heti időmérleg elemzése: családellátó tevékenységek beazonosítása, munkamegosztás helyzetértékelése. Véleményformálás, vélemények ütköztetése
- Egy választott családellátó tevékenység (pl. egy konkrét étel elkészítése, heti mosás stb.) elemzése. Ráfordítások: szükséges anyagok, eszközök, energiafelhasználás, munkaórák, környezetterhelés
- A vizsgált folyamat értékelése, optimalizálása. Gazdálkodási, takarékosági lehetőségek számbavétele
- Pénzügyi tudatosság témahét szervezése

2. témakör: Otthon a lakásban

Tervezett óraszám: 8 óra

6. o

Az otthonosság tartalmi jegyeinek értelmezése, a múlt értékeinek felfedeztetése. Tervezze meg szobája díszítését.

Gyűjtsön képeket régi és új lakásbelsőkből, díszítőelemekből!

Gyűjtemények vizsgálata a személyes élmény, a hatás szempontjából.

Egyszerű használati tárgy készítése.

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- tevékenységének tervezésénél és értékelésénél figyelembe vesz környezeti szempontokat;
- szempontokat határoz meg a környezeti állapot felméréséhez, bizonyos eltéréseket számszerűsít;

- tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi;
- felméri és tervezi a tevékenység munkavédelmi szabályait;
- terv szerint tevékenykedik, probléma esetén ésszerű kockázatokat felvállal.

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

Műszaki kommunikáció értelmezése és alkalmazása

- Digitális tervezés alkalmazása
- Véleményformálás támogatása a környezettudatos otthon kialakításáról
- Különböző korok otthonainak összehasonlítása, véleményformálás
- Otthon a településen
- Közlekedési rendszerek
- Az épületek rajzai
- Az épületek főbb szerkezeti elemei, anyaga, a tulajdonság és felhasználhatóság összefüggései
- Helyiségek funkciói, térkapcsolatai, tájolása
- Helyiségek kialakításának, berendezésének szempontjai
- A lakás stílusa, hangulata
- A tanórai tevékenységekhez kötődő szakmák, foglalkozások, tanulási utak

Fogalmak:

épület, telek, helyszínrajz, alaprajz, homlokzati rajz; szerkezeti elemek, anyagok; helyiségek területigénye, funkciói; térkapcsolat, tájolás, a lakóter kialakítása; a lakberendezés elemei

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Műszaki rajzok értelmezése, olvasása
- Makettépítés elemekből, mintaívекből. Épület, telek, településrész vagy település makettjének elkészítése
- Egyszerű tértervezés és téralakítás különböző eszközökkel. Építés dobozokból vagy más elemekből
- Rajzolás: eligazodás helyszínrajzon, alaprajzon, homlokzati rajzon – építészeti elemek beazonosítása
- Saját lakóház leírása szóban – elbeszélés utáni rajzolás
- Ismert épület bejárása, új megfigyelési szempontok meghatározásával, vázlatkészítés
- Látogatás egy építkezésen vagy film megtekintése egy építkezésről. Megfigyelési szempontok szerinti adatgyűjtés, megbeszélés

3. témakör: Táplálkozás és ételkészítés

Tervezett óraszám: 8 óra

6. o

Az ételkészítés során alkalmazott praktikus elemek megismertetése.
Egyszerű ételkészítési eljárások és az ételek tárolásának elsajátíttatása.
Tudjon ízlésesen teríteni, tálalni!
Sajátítson el néhány ételkészítési eljárást!
Ismerje az ételek tárolásának módjait!
Alapterítékek, szokások, szabályok.
Egytálételek, egyszerű ételek elkészítése, energiaszámítás.

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi;
- a terv szerinti lépések megtartásával, önellenőrzéssel halad alkotótevékenységében;
- részt vesz a munkavégzési szabályok megalkotásában, betartja azokat;
- felméri és tervezi a tevékenység munkavédelmi szabályait;
- a csoportban feladata szerint tevékenykedik, tudását megosztja;
- megérti az egyén felelősségét a közös értékteremtésben;
- alkalmazkodik a változó munkafeladatokhoz, szerepelvárásokhoz; vezetőként tudatosan vezeti a csoport döntési folyamatát;
- felismeri saját felelősségét életvezetése megtervezésében és megszervezésében, tudatosan gazdálkodik a rendelkezésre álló anyagi és nem anyagi erőforrásokkal;
- ismeri az egyes modulokhoz kapcsolódó foglalkozások jellemzőit, ezekkel kapcsolatban megfogalmazza saját preferenciáit.

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

A táplálkozás jelentőségének értelmezése az egészségtudatos életvitelben

- Fogyasztói tudatosság alkalmazása az egészséges táplálkozás – mint önérték – mentén
- Rugalmas alkalmazkodás döntési helyzetekben
- Kezdeményező és kitartó munkavégzés alkalmazása
- Táplálkozás az egészségtudatos életvitelben
- Élelmiszerek, ételek, tápanyagok

- Konyhatechnikai eljárások
- A felhasznált élelmiszerek eredete, forrásai
- A felhasznált élelmiszerek tulajdonságai
- Az ételkészítés folyamata
- Az ételkészítés, terítés, tálalás eszközei
- Biztonságos élelmiszer-, ételkészítés, étel
- A magyar konyha értékei, hagyományai
- Hungarikumok, tájjellegű ételek
- A tanórai tevékenységekhez kötődő szakmák, foglalkozások, tanulási utak

Fogalmak:

táplálkozás és egészség; élelmiszer, étel, tápanyag, tápanyagszükséglet, szénhidrátban gazdag élelmiszerek; fehérjékben gazdag élelmiszerek; étkezési zsírok; vitaminban és ásványi anyagokban gazdag élelmiszerek; fűszerek, tésztalazítók, ételkészítési eljárások, magyar konyha, tájjellegű ételek

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- „Okostányér” elemzése, élelmiszertípusok beazonosítása. Főbb élelmiszertípusok vizsgálata, kóstolása, értékelése (pl. zöldségek, gyümölcsök, tejtermékek stb.)
 - Heti étrend elemzése, értékelése megadott szempontok szerint
 - Fogyasztói kosár készítése – élelmiszerek csoportosítása megadott szempontok szerint
 - Ételkészítési gyakorlatok tervezése, kivitelezése, különféle alapanyagok kiválasztása, mérése, előkészítése, konyhatechnikai eljárások alkalmazása
 - Az elkészült ételek kóstolása, értékelése. A munkaszervezés, munkavégzés értékelése
 - Terítési gyakorlat. Egyes ételek fogyasztásához használt eszközök beazonosítása, használata
 - Receptgyűjtés megadott szempontok szerint
- Látogatás élelmiszer-feldolgozó üzemben vagy piacon. Film megtekintése

4. témakör: Textiltechnika
Tervezett óraszám: 6 óra

6. o

A lakóhely népművészeti hagyományainak megismertetése.

A népművészeti hagyományok továbbviteléhez szükséges tevékenységek megismertetése.

Ismerje meg lakóhelye népművészetét!

Tudjon kisméretű használati tárgyat készíteni a megismert öltésekkel, technikával!

Díszítő öltések megtanulása, egyszerű használati tárgy készítése a megismert technikával.

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- önállóan szerez információt megfigyelés, vizsgálat, adatgyűjtés útján;
- környezeti, fenntarthatósági szempontokat is mérlegelve, céljainak megfelelően választ a rendelkezésre álló anyagokból;
- terveit a műszaki kommunikáció alkalmazásával osztja meg;
- alkalmazza a forma és funkció összefüggéseit, önállóan választ szerszámot, eszközt;
- részt vesz a munkavégzési szabályok megalkotásában, betartja azokat;
- megérti az egyén felelősségét a közös értékteremtésben;
- felismeri a technikai fejlődés és a társadalmi, gazdasági fejlődés kapcsolatát.

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

Kreatív alkotás alkalmazása

- Véleményformálás támogatása a témához kapcsolódó kulturális örökségünkről
- Textil alapanyagok és félkész termékek
- Szövött és hurkolt textíliák előállításának kézműves technológiai és eszközei
- Textíliák díszítésének technológiai és eszközei
- Anyagok biztonságos megmunkálása
- Viseletek, hagyományok, hungarikumok
- A tanórai tevékenységekhez kötődő szakmák, foglalkozások, tanulási utak

Fogalmak:

textil alapanyagok, textilkészítési eljárások, kézi varrás, hímzés, textilfélék csoportosítása, ruházat, viselet, a ruházat gondozása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Textilek anyagvizsgálata, alapanyagok beazonosítása, csoportosítása. Még nem alkalmazott textilkészítési eljárások kipróbálása (fonás, csomózás, nemezelés, szövés, hurkolás)
- Textíliák díszítése: Még nem alkalmazott festési mód kipróbálása

- Hímzések, díszítmények: Saját vagy választott vidék hímzésének, motívumainak rajzolása, öltéstípusainak kipróbálása, alkalmazásuk ruházaton
- Látogatás múzeumban, tájházban, alkotóházban, népi együttesnél, vagy film megtekintése a témában. Megfigyelési szempontok szerinti adatgyűjtés

5. témakör: Szabad alkotás

Tervezett óraszám: 6 óra

6.0

A tervezéstől a kivitelezésig – tervezői gondolkodás lépéseinek alkalmazása, véleményformálás támogatása a hagyományokhoz és ünnepkörökhöz illeszkedve.

Önállóan vagy társakkal együtt fogalmazzák meg az igényeiket az érdeklődésüknek megfelelően – tárgyalótevékenységüket a tudatosság, használhatóság és környezettudatosság jellemezze.

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi;
- a terv szerinti lépések megtartásával, önellenőrzéssel halad alkotótevékenységében;
- alkalmazza a forma és funkció összefüggéseit, önállóan választ szerszámot, eszközt;
- a megismert szerszámokat és eszközöket önállóan, az újakat tanári útmutatással használja;
- csoportmunkában feladatot vállal, részt vesz a döntéshozatalban, és a döntésnek megfelelően tevékenykedik;
- önismeretére építve vállal feladatokat, szem előtt tartva a csapat eredményességét.
- a problémamegoldás során önállóan vagy társakkal együtt fogalmaz meg megoldási alternatívákat;
- komplex szempontrendszer mentén választ stratégiát, optimalizál;
- holisztikus szemlélettel rendelkezik, az összefüggések megértésére törekszik;
- döntéseit tudatosság jellemzi, alternatívákat mérlegel;
- alkalmazza a döntés-előkészítés, döntéshozatal eljárásait, hibás döntésein változtat.

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

Kreatív alkotás alkalmazása

- Designe thinking (tervezői gondolkodás) lépéseinek alkalmazása problémamegoldás során
- Véleményformálás támogatása a témához kapcsolódó kulturális örökségünkről

Fogalmak:

problémamegismerés, problémafeltárás, definiálás-értelmezés, megoldáskeresés, tervezés, alkotás (minta), használatbavétel, gyártás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- A szabad alkotás időkeretében az egyes témakörök alkotótevékenysége bővíthető, vagy más modul tevékenységrendszerre választható a tanulók érdeklődése, az iskola lehetőségei szerint

Tartalomjegyzék

| | |
|--|-----------|
| Technika és tervezés (kompetenciák)..... | 2 |
| Háztartásökonómia – Életvitel technológiái..... | 5 |
| 5-6. évfolyam - tantárgyi alapóraszám..... | 7 |
| Célok, feladatok – Általános fejlesztési követelmények..... | 8 |
| Magasabb évfolyamba lépés feltételei..... | 9 |
| Minimum követelmények az adott évfolyam végén..... | 9 |
| Értékelés, ellenőrzés, minősítés..... | 10 |
| Tantárgyi feltételek..... | 11 |
| Az iskola tankönyv választásának szempontjai..... | 12 |
| Témakörök és óraszámok 5. évfolyam..... | 13 |
| Témakörök és óraszámok 6. évfolyam..... | 20 |

Tartalomjegyzék27